

МНОЖЕЊЕ НА МЕШАНИ БРОЕВИ. СВОЈСТВА НА МНОЖЕЊЕТО ДРОПКИ

Треба да знаеш

Мешани броеви се множат кога се претвораат во дробки и се множат како дробки.

За секои две дробки $\frac{a}{b}$ и $\frac{c}{d}$ важи комутативното својство за множење:

$$\frac{a}{b} \cdot \frac{c}{d} = \frac{c}{d} \cdot \frac{a}{b}$$

За секои три дробки $\frac{a}{b}$, $\frac{c}{d}$ и $\frac{e}{f}$ е точно:

$$\left(\frac{a}{b} \cdot \frac{c}{d}\right) \cdot \frac{e}{f} = \frac{a}{b} \cdot \left(\frac{c}{d} \cdot \frac{e}{f}\right) \text{ - асоцијативното својство за множење.}$$

$\left(\frac{a}{b} + \frac{c}{d}\right) \cdot \frac{e}{f} = \frac{a}{b} \cdot \frac{e}{f} + \frac{c}{d} \cdot \frac{e}{f}$ - дистрибутивното својство на множењето во однос на собирањето.

$\left(\frac{a}{b} - \frac{c}{d}\right) \cdot \frac{e}{f} = \frac{a}{b} \cdot \frac{e}{f} - \frac{c}{d} \cdot \frac{e}{f}$ - дистрибутивното својство на множењето во однос на одземањето.

137. Пресметај го производот:

а) $2\frac{1}{2} \cdot \frac{1}{4}$; б) $\frac{5}{9} \cdot 4\frac{1}{3}$; в) $1\frac{1}{8} \cdot 2\frac{1}{2}$; г) $5\frac{1}{3} \cdot 3\frac{1}{5}$; д) $2\frac{4}{5} \cdot 4$; е) $3\frac{2}{5} \cdot 0,7$; ж) $1,3 \cdot 5\frac{1}{4}$.

138. Скрати ги множителите, па потоа пресметај го производот:

а) $\frac{5}{9} \cdot 2\frac{1}{4}$; б) $4\frac{1}{6} \cdot \frac{1}{5}$; в) $1\frac{7}{8} \cdot 3\frac{5}{9}$; г) $5\frac{1}{10} \cdot 4\frac{1}{6}$; д) $0,8 \cdot 6\frac{1}{4}$; е) $12\frac{2}{9} \cdot 2,7$.

139. Одреди го производот:

а) $3 \cdot 1\frac{5}{8}$; б) $6 \cdot 3\frac{1}{9}$; в) $12 \cdot 5\frac{3}{4}$; г) $1\frac{5}{7} \cdot 8$; д) $10\frac{2}{15} \cdot 10$; е) $9\frac{1}{9} \cdot 45$.

140. Колку е:

а) $1\frac{1}{2}$ од 12; б) $3\frac{1}{6}$ од 9; в) $\frac{7}{8}$ од $2\frac{2}{7}$; г) $7\frac{1}{2}$ од 0,8; д) 4,25 од $3\frac{1}{17}$?

141. Што е поголемо:

а) $2\frac{1}{2}$ од $3\frac{3}{5}$ или $1\frac{1}{2}$ од $6\frac{2}{3}$; б) $\frac{2}{9}$ од 24 или $\frac{5}{9}$ од 6;
в) 1,2 од $3\frac{1}{3}$ или $2\frac{2}{3}$ од 1,5; г) $\frac{3}{8}$ од $\left(0,6 + \frac{7}{3}\right)$ или 1,1?

142. Изрази го во грамови:

а) $1\frac{7}{20} \text{ kg}$; б) $4\frac{1}{10} \text{ kg}$; в) $7\frac{3}{4} \text{ kg}$; г) $1,25 \text{ kg}$; д) $3\frac{1}{8} \text{ kg}$; е) $1,01 \text{ kg}$.

143. Стави го знакот = или $\neq$ во кручето за да биде точно:

а) $\frac{3}{4} \cdot \frac{5}{6} \circ \frac{5}{6} \cdot \frac{3}{4}$; б) $1\frac{2}{5} \cdot \frac{7}{8} \circ \frac{8}{7} \cdot 1\frac{2}{5}$; в) $\left(1\frac{1}{3} \cdot \frac{7}{9}\right) \cdot 2\frac{1}{5} \circ \frac{4}{3} \cdot \left(\frac{7}{9} \cdot \frac{11}{5}\right)$;
г) $\frac{4}{9} \cdot \left(1\frac{3}{5} \cdot \frac{1}{2}\right) \circ \left(1\frac{4}{9} \cdot \frac{3}{5}\right) \cdot \frac{1}{2}$; д) $\frac{3}{7} \cdot 1\frac{2}{5} + \frac{3}{7} \cdot 2\frac{2}{5} \circ \frac{3}{7} \cdot \left(1\frac{2}{5} + 2\frac{2}{5}\right)$.

144. Провери ја точноста на равенствата:

а) $\frac{2}{3} \cdot \frac{5}{7} = \frac{5}{7} \cdot \frac{2}{3}$; б) $\left(1\frac{1}{2} \cdot \frac{3}{5}\right) \cdot \frac{1}{4} = 1\frac{1}{2} \cdot \left(\frac{3}{5} \cdot \frac{1}{4}\right)$;
в) $\left(\frac{3}{4} + \frac{1}{2}\right) \cdot \frac{4}{5} = \frac{3}{4} \cdot \frac{4}{5} + \frac{1}{2} \cdot \frac{4}{5}$; г) $1\frac{3}{4} \cdot 2\frac{6}{7} - 1\frac{1}{6} \cdot 2\frac{6}{7} = \left(1\frac{3}{4} - 1\frac{1}{6}\right) \cdot 2\frac{6}{7}$.

145. Примени ги комутативното, асоцијативното и дистрибутивното својство за пресметување на вредноста на изразот:

а) $27 \cdot 1\frac{1}{7} \cdot \frac{21}{32}$; б) $1\frac{5}{7} \cdot \frac{2}{5} \cdot 2\frac{1}{3}$; в) $5\frac{3}{6} \cdot 1\frac{6}{7} \cdot 1\frac{1}{11} \cdot \frac{7}{13}$; г) $\left(\frac{3}{2} + \frac{3}{4}\right) \cdot 1\frac{1}{6}$;
д) $\left(7\frac{1}{9} - 2\frac{2}{3}\right) \cdot 1\frac{1}{8}$; е) $1\frac{5}{6} \cdot \frac{6}{7} + 2\frac{1}{3} \cdot \frac{6}{7}$; ж) $2\frac{2}{5} \cdot \frac{5}{9} - \frac{3}{10} \cdot \frac{5}{9} + 1\frac{1}{2} \cdot \frac{5}{9}$.

146. Пресметај ја вредноста на изразот на најлесен начин:

а) $1\frac{1}{4} \cdot \frac{9}{22} \cdot 2\frac{4}{9}$; б) $1\frac{3}{8} \cdot 2\frac{2}{3} + 2\frac{3}{4} \cdot 2\frac{2}{3}$; в) $1\frac{7}{8} \cdot \frac{5}{6} - 1\frac{7}{8} \cdot \frac{1}{2}$; г) $\frac{3}{8} \cdot \frac{5}{6} + \frac{3}{4} \cdot \frac{5}{6} - 1\frac{1}{8} \cdot \frac{1}{2}$.

147. Ако $a \cdot b = \frac{22}{25}$, пресметај ја вредноста на изразот:

а) $a \cdot b \cdot \frac{5}{11}$; б) $2\frac{1}{2} \cdot a \cdot b$; в) $a \cdot 0,25 \cdot b$;
г) $2\frac{5}{22} \cdot a \cdot b - 1\frac{1}{11} \cdot a \cdot b$; д) $a \cdot b \cdot 4\frac{5}{8} + \frac{3}{8} \cdot a \cdot b - a \cdot \frac{5}{11} \cdot b$.

148. Велосипедист се движи со средна брзина $10\frac{2}{5} \text{ km}$. Колкав пат ќе измине за $3\frac{3}{4}$ часа?

149. Еден автомобил за потрошил $5\frac{1}{3} \ell$ бензин возејќи 1 час со иста брзина.

Колку литри бензин ќе потроши автомобилот во следните $2\frac{1}{4}$ часа ако вози со иста брзина?

150. Спалната соба на Билјана има форма на квадрат со должина $3\frac{1}{2} \text{ m}$. Колкава е плоштината на спалната?